

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 8 april 2010

MEDITATIE

Wien zoekt gij?

Er worden vele vragen in het leven van een mens gesteld. Belangrijke en onbelangrijke vragen. De ene vraag heeft nauwelijks merkbaar gevolg in ons leven. De andere kan ons leven totaal veranderen. De vraag die hier echter gesteld wordt, is van het aller grootste belang, ja zelfs van eeuwigheids belang. Missen we hierop het antwoord, dan is het mis voor de eeuwigheid!

De vraag wordt niet door zomaar iemand gesteld, maar door de Heere Jezus, De verrezen Zaligmaker. Als Middelaar van verdienste was Hij gekomen in Zijn vernedering om de zaligheid te verwerven. In de vrede raad had Hij er Zich toe verbonden om Gods eer te verheerlijken en de schuld der zonde voor Zijn uitverkorenen te verzoenen. Daartoe ging Hij gewillig uit naar Golgotha, om de Goddelijke toorn, de vloek der wet en de verlating Gods weg te dragen. Met één offer volmaakte Hij allen die geheiligd worden. Alles werd door Zijn dood volbracht.

Echter de vrouw, aan wie deze vraag

Wien zoekt gij?

Johannes 20 : 15b

gesteld wordt, was met andere vrouwen en de discipelen ongetroost achter gebleven. Door blindheid en ongeloof misten zij de troost van Jezus' lijden en sterven. Ondanks al Zijn profetisch onderwijs was de priesterlijke voldoening een verborgenheid. Als Middelaar van toepassing is Hij echter verrezen om Zichzelf opnieuw aan de Zijnen te openbaren en hen te troosten met Zijn voldoening en de toepassing van Zijn bloed. Hij heeft gebeden, dat hun geloof niet zou ophouden, maar Hij zoekt hen ook allen persoonlijk op na Zijn opstanding. Zo zoekt hij ook Maria Magdalena op. Het is niet voor het eerst, dat Hij haar opzoekt. Eertijds leefde ze in Magdala aan de westoever van het Meer van Galilea. We weten weinig van haar leven, maar wat we weten is, dat ze diep ongelukkig was. Zeven duivelen had de Heere

uit haar uitgeworpen. Niet omdat zij, Maria, naar Hem gevraagd had, maar Jezus had haar opgezocht. Toen was Hij de Eerste. Hij had haar uit Satan's macht verlost. De vrucht daarvan was, dat deze Maria een hartelijk wederliefde tot Jezus had gekregen. Met andere vrouwen mocht ze Hem dienen van haar goederen. Het was haar begeerte geworden om Hem te volgen. Zij had Zijn onderwijs lief gekregen en kon Hem niet missen. Kent u deze vrouw? Kent u iets van haar leven? Was het een in zichzelf bekeerde, gelovige, bezittende vrouw? Er waren immers zulke grote wonderen in haar leven verheerlijkt en ze had zoveel ondervonden? Evenals al Gods volk heeft Maria moeten leren zélf niets te kunnen vasthouden, ja alles kwijt te moeten raken om Jezus alleen als Borg over te houden. Daarom bracht Christus haar in de weg van kruisdragen en het leven verliezen. Gevolgd naar Jeruzalem, was ze getuige geweest van Zijn bitter lijden en sterven. Ze had nog de laatste liefde bewezen bij Zijn begrafenis. Nu, op de derde dag, verkeert ze eenzaam met al haar gemis en zielsverdriet bij het graf. De raadsels worden alleen maar groter. De steen is weg en het graf is leeg. Ze heeft geen levende, maar ook geen dode Jezus meer. Kon ze haar liefde nog maar één keertje aan een dode Jezus bewijzen. Zelfs voor de vriendelijke engel heeft ze geen oog. Nee, dit is geen bekeerde, bezittende vrouw in zichzelf. Ze kan van alles wat er in haar leven gebeurd is, niets meer bekijken. Ze kan zichzelf niet meer troosten met al het genoten onderwijs. Ze kan zichzelf niet helpen met de beloften, die Jezus over Zijn opstanding gedaan had. Ze miste alles, want ze mist Jezus en ze weet zelfs niet meer, waar ze een dode Jezus vinden kan.

Ze weet niets meer. Ja, toch! Op één vraag kan ze nog antwoord geven. Op de belangrijkste vraag, waar zeer velen geen antwoord op kunnen geven. Ze weet Wie ze zoekt. Weet u dat ook? De Heilige Geest legt aanvankelijk het Godsgemis bloot. Door

Inhoud

88e jaargang

Nr. 28

- 1 Meditatie: Wien zoekt gij
- 2 Uit het leven van: ds. J.W. Kersten (2)
- 3 De Naam: Bijbelstudie over de namen van de Middelaar (14)
- 4 Inleiding tot de Dordtse Leerregels (5)
- 5 De grote waarde van de doop
- 7 Van de Vluchtheuvel: Schuld en vergeving
- 8 Boekennieuws
- 10 Kerknieuws
- 10 Berichten
- 11 Kerkdiensten

wederbarende genade wordt een mens een Godzoeker; door ontdekkende genade een zoeker van een onbekende Zaligmaker, Die in het Woord wordt aangewezen. Echter in de oefening van het geloof en in de nadere ontdekkingen worden Gods kinderen zoekers van een Jezus, Die ze mogen kennen, maar Die Zich zo verborgen kan houden. Waarom? Omdat Hij Zichzelf door de Heilige Geest meer en meer onmisbaar maakt voor een ziel. Onmisbaar in Zijn vernedering en in Zijn verhoging, maar ook onmisbaar in Zijn ambten. Waarom zoekt deze Maria? Omdat Jezus verheerlijkt is om haar te zoeken en de Zijnen te troosten met de toepassing van Zijn verzoening. O, Maria zal veel meer vinden en ontvangen, dan zij zoekt. Ze zoekt een dode Jezus en vindt een levende Jezus. Ze zoekt een vernederde Zaligmaker en vindt een verheerlijkte Zaligmaker.

Hoewel, Hij houdt Zich nog een ogenblik als een Vreemde. Hoe wonderlijk weet Hij toch het hart van bedroefden en missenden uit te halen. 'Wien zoekt gij?' Dat hoeft aan bezittende mensen niet gevraagd te worden. Ook niet aan mensen, die niets kwijt zijn. Maar zulke Maria's kunnen dit beantwoorden. Kunt u dit ook?

Zij zoekt Jezus, een Borg, een Losser. Ze kan Hem niet missen als Onderwijzer. Ze benodigt een Middelaar van toepassing, Die haar alleen kan troosten met Zijn volbrachte werk.

Daartoe zoekt Jezus nu Maria Magdalena en al de Zijnen in hun gemis op. Dat doet Hij bij aanvang en voortgang, om het met Zichzelf goed te maken. Met één woord, haar naam, lost Hij alles op. Hij roept de Zijnen bij name: 'Maria!'

Dat verbreekt de banden, neemt alle gemis en verdriet weg, verdrijft duisternis en ongeloof. Dat schenkt vrede

en blijdschap in de mededeling van Zijn volkomen arbeid.

*Gij, die God zoekt in al uw zielsverdriet,
Houdt aan, grijpt moed, uw hart zal vrolijk leven.*

Psalm 69 : 13

Rijssen,

ds. C.A. van Dieren

UIT HET LEVEN VAN

2

Ds. J.W. Kersten

In het najaar van 1947, als hij nog maar net een jaar heeft gestudeerd, mag student Kersten reeds uitgaan om een stichtelijk woord te spreken. Om verwarring met zijn vader te voorkomen, wordt hij in De Saambinder van 23 november 1947 onder de predikbeurten bij Nieuwdorp aangeduid als 'de heer Wisse Kersten'.

In 1948 wordt hij, samen met enkele andere studenten, vervroegd beroepbaar gesteld. In De Saambinder van 24 juni licht het curatorium dit besluit toe. 'Gezien de grote nood der gemeenten zijn curatoren na zeer

ernstig beraad en onder biddend opzien tot de Heere, of het Hem behagen mocht Zijn onmisbare zegen daarover te gebieden en nadat allen een proefpredikatie hebben afgelegd, ertoe overgegaan ook beroepbaar te verklaren de studenten: Dieleman, Hagestein, Kersten, Mallan. Tot dit besluit werkte mede, dat in Zeeland weldra slechts één leraar zal zijn, daar Ds. Visser nog steeds ziek is en Ds. van Stuijvenberg naar Nunspeet staat te vertrekken, terwijl ook de classis Amsterdam slechts één leraar heeft, om van andere classes maar te zwijgen'.

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Wvd. hoofdredacteur:

ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst, Molendijk 136,
3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur:

ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele, Hyacinthenstraat 1,
2161 XN Lisse,
tel. 0252-413800, fax 0252-420471
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:

Uiterlijk **woensdag 17.00 uur** vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasterdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties € 0,70 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag** in het bezit van de drukker te zijn.
Rouwadvertenties
uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 11,50 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 23,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 110,-; USA \$ 110,-.

Correspondentie-adres

Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker, 1233 Leffingwell Av,
N.E., Grand Rapids, Michigan, U.S.A. 49505.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van: de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Omdat er zeven studenten beroepbaar zijn gesteld, komen de beroepen bij kandidaat Kersten aanvankelijk maar mondjasmaat binnen. Aangezien hij uiteindelijk als enige kandidaat overblijft, loopt het aantal beroepen na verloop van tijd echter op tot boven de vijftig. De beroepen komen niet alleen uit eigen land, maar ook van de overzijde van de oceaan. Soms zijn er gemeenten die gezamenlijk beroepen, zoals Oostkapelle en Meliskerke en 's-Gravenzande en Naaldwijk. Kleine gemeenten blijven evenmin achter.

In enkele gevallen brengt een gemeente bij herhaling een beroep op hem uit, zoals Boskoop, dat zelfs drie keer een poging onderneemt. In alle gevallen ontvangen zij een bedankbrief. Kandidaat Kersten mist de vrijmoedigheid om een van de beroepen aan te nemen.

Intussen is het ook voor het curatorium een probleem geworden dat kandidaat Kersten geen vrijmoedigheid heeft een beroep te aanvaarden. Met ingang van 1 februari 1949 wordt zijn preekconsent dan ook ingetrokken. Hij blijft evenwel beroepbaar. Enkele maanden later, op 4 april, besluit het curatorium echter 'de grootst mogelijke soepelheid te betrachten en kandidaat Kersten alsnog preekconsent te verlenen, totdat de Generale Synode deze zaak zou hebben opgelost'.

Zover komt het echter niet, want rond de jaarwisseling van 1950 wordt zijn hart overgebogen om de roepstem van Genemuiden op te volgen. Op 17 januari 1950 vindt het classicaal examen plaats door ds. A. Verhagen en ds. P. Honkoop en houdt kandidaat Kersten een proefpreek over 1 Korinthe 1:9: 'God is getrouw, door Welken gij geroepen zijt tot de gemeenschap van Zijn Zoon Jezus Christus, onzen Heere'.

Op 7 februari vinden de bevestiging en intrede plaats. Vanwege de te verwachten toeloop én omdat het verzoek om de Nederlandse Hervormde Kerk te mogen gebruiken is afgewezen, laat de kerkenraad vooraf weten dat belangstellenden van elders genoeg zullen moeten nemen met een zitplaats in een schoollokaal. Tevens worden de eigen leden opgeroepen om 'kinderen beneden de 10 jaar thuis te laten'.

Tijdens de bevestigingsdienst bedient ds. A. Verhagen het Woord uit Jesaja 40:1 en 2. In zijn voorafsprak memoereert hij de blijdschap die er in Genemuiden heerst. 'Thans geldt het: Eben Haëzer. In al die jaren zijn 59

DE NAAM

14

Bijbelstudie over de namen van de Middelaar

ENGEL
ERFGENAAM

FUNDAMENT

Fontein
GAVE

'Gebouwd op het fundament der apostelen en profeten, waarvan Jezus Christus is de uiterste Hoeksteen'.

Efeze 2:20

De Zoon van God wordt Fundament genoemd. Hij draagt ook andere namen die hetzelfde betekenen: Hoeksteen, Rotssteen en Grondsteen. Een fundament van een gebouw is belangrijk. Als er gebreken komen aan het fundament, kan een bouwwerk niet staande blijven. Kort geleden is dit duidelijk geworden in Amsterdam. Tijdens de bouwwerkzaamheden van de metro werden de fundamente van de oude huizen aan de Vijzelstraat ondermijnd. Het gevolg was dat de oude panden verzakten en onbewoonbaar werden.

Paulus schrijft in de Efezebrief over Christus als het Fundament. Hierop staat het gebouw van de Kerk, uit Joden en heidenen. Ze zijn samengevoegd op hetzelfde Fundament, door dezelfde Geest.

Paulus spreekt hiervan ook in de Korinthebrief. 'Want niemand kan een ander fundament leggen dan hetgeen gelegd is, hetwelk is Jezus Christus' (1 Kor. 3:11). De apostel weet geen andere grond voor de zaligheid. Hij heeft de zaligheid verworven en zal deze ook toe-eigenen door Zijn Heilige Geest. Het hele gebouw van de Kerk rust op dit enige Fundament. Een onwankelbare hoeksteen en rots. Wie daarop rust, zal niet wankelen in der eeuwigheid.

De dichter van psalm 73 mag door Christus zien op de onwankelbare God: 'Bezwijkt mijn vlees en mijn hart, zo is God de Rotssteen mijns harten en mijn Deel in eeuwigheid' (vers 26). O, wat kan het leven der genade wankelen! Hoe vaak worden de muren van het geestelijke Jeruzalem aangevallen. Maar het fundament van de Kerk zal niet wankelen. Heeft u daar kennis aan?

Jesaja heeft ook geschreven over dit Fundament: 'Daarom, also zegt de Heere HEERE: Zie, Ik leg een Grondsteen in Sion, een beproefden Steen, een kostelijken Hoeksteen... (Jes. 28:16). De kanttekening schrijft bij deze tekst: 'Christus is de rechte Grondsteen van Sion, dat is, van Zijn kerk, Die ons tegen den dood, de hel en alle onheil verzekert'.

Het is een beproefde steen. Er is geprobeerd om dit fundament omver te werpen. De machten van de hel zijn op de been geweest. De godsdienst begreep niet dat het fundament van het kruis noodzakelijk was. De Kerk moest ervoor ingewonnen worden. Er is maar één Fundament. Wat is het een wonder als we door genade hierop zicht te mogen krijgen, ja mogen rusten op het volbrachte Borgwerk van Christus. Dan wordt het voor ons een kostelijke Hoeksteen, een dierbare Rots, hun onmisbare Zaligmaker.

Lisse, ds. C. Neele

beroepen uitgebracht en thans, met het 60e, zet God de kroon op het werk, dat veertig jaar geleden begonnen is met een zeer kleine groep van mensen.'

's Avonds doet ds. Kersten zijn intrede met 2 Korinthe 3:5b en 6: 'Maar onze bekwaamheid is uit God; Die ons ook bekwaam gemaakt heeft om te zijn dienaars des Nieuwen Testaments, niet der letter, maar des Geestes; want de letter doodt, maar de Geest

maakt levend'.

Hoewel ds. Kersten in zijn inleidend woord opmerkt niet veel van zichzelf te willen vertellen, kan hij over het beroep van de gemeente wel zeggen, 'dat de Heere niet in het onweder is geweest en niet in het vuur, doch in het suizen van een zachte stilte'.

(wordt vervolgd)

Krabbendijke,

J.P. Sinke

5

Inleiding tot de Dordtse Leerregels

Hoe functioneren de Vijf Artikelen tegen de Remonstranten in het Nederlandse kerkelijke leven? Het antwoord is even triest als teleurstellend. Voor en na de oorlog heeft de leer van de Zwitserse theoloog Karl Barth bijzonder grote invloed gehad in de Nederlandse Hervormde Kerk. Na de oorlog vond hij ook in de Gereformeerde Kerken steeds meer weerklank.

De visie van Barth

Barth heeft de Dordtse leerregels geheel afgewezen. Er is geen besluit van eeuwigheid dat af is. Er is ook geen vast getal van uitverkorenen en verworpenen. Hoogstens kunnen wij zeggen dat dit vaste getal er eenmaal zijn zal, want God gaat nu nog door met beslissen. Alle mensen zijn in Adam gevallen, maar ze zijn ook alle in Christus verkoren, omdat Hij op Golgotha de verworpene is geweest. De prediking is niet anders dan de verkondiging, dat wij allen reeds in het heil delen en dat moeten geloven. Hier luisteren we naar een nieuwe bewerking van de oude remonstrantse melodie. Over de invloed van Karl Barth moeten we beslist niet te gering denken. Men noemt hem de kerkvader van de twintigste eeuw. Hij heeft vooral het midden van de Nederlandse Hervormde Kerk diepgaand beïnvloed.

De waardering in de Nederlandse Hervormde Kerk en in de Gereformeerde Kerken

Dit kwam in 1961 openbaar. Toen aanvaardde de Generale Synode van

de Nederlandse Hervormde Kerk de *Richtlijnen tot behandeling van de leer der uitverkiezing*. Daarin wordt de bijbelse lijn van de Dordtse Leerregels verdraaid, veranderd en verlaten. De remonstrantse broederschap sprak er haar voldoening en blijdschap over uit.

In de Gereformeerde Kerken is deze ontwikkeling wat later op gang gekomen, maar ook daar is men aan de Dordtse Leerregels gaan sleutelen. De Generale Synode van Lunteren 1970 besloot om de belijdenis van de rechtvaardige verwerping, zoals die voorkomt in Hfst. I, par. 15 van de D.L., los te laten. Men behoefde die

Hij alleen kan de remonstrantse zuurdesem uit ons denken en waarden wegnemen door het werk van Zijn genade.

niet meer te onderschrijven. Dat betekende wel dat daarmee heel het belijden van Dordt op losse schroeven kwam te staan. De Gereformeerde Kerken en de Nederlandse Hervormde Kerk kozen beide voor een zogenaamde dynamische binding aan het belijden die een ruime afwijking van de oorspronkelijke tekst toelaat en de deur openzet voor allerlei dwalingen.

In de jaren zeventig van de vorige eeuw werd steeds duidelijker dat zich

een toenaderingsproces tussen beide kerken in gang had gezet, omdat men elkaar in theologisch opzicht had gevonden. Met Pinksteren 1961 zetten negen hervormde en negen gereformeerde predikanten het Samen op Weg-proces in gang. Dat proces leidde uiteindelijk in 2004 tot het ontstaan van de Protestantse Kerk in Nederland.

Het dynamische denken over het gereformeerd belijden kreeg een eigen uitdrukking in de aanvaarding van de Konkordie van Leuenberg (1973) als leesregel voor de oude gereformeerde confessies vanuit een oecumenische en modern theologische optiek. Deze Konkordie zwijgt over de persoonlijke verkiezing door God tot zaligheid, wijst de rechtvaardige verwerping als onbijbels van de hand en geeft geen aandacht aan het werk van de Heilige Geest in verband met het geloof. Er is sprake van een versmalling van het Schriftgezag.

Inkeer tot onszelf

Het is beslist nodig dat wij de bijbelse leer kennen, voorstaan en handhaven tegen allerlei dwalingen in nieuwmodisch gewaad. Laten we daartoe vooral onze innerlijke verwantschap met het remonstrantisme van nature onderkennen. Het kernprobleem bij de Vijf Artikelen is niet zozeer dat men allerlei bezwaren heeft tegen de daarin verwoorde leer. Het gaat eigenlijk maar om één kernbezwaar. We kunnen niet verwerken dat wij er bij de tekening van het zaligmakend werk van God in de Dordtse Leerregels op zuiver bijbelse gronden helemaal buiten worden gezet. In de diepste schuilhoek van ons hart woont de farizeeër. Die wil werken voor zijn eigen zaligheid. Dat werken zit ons in bloed en botten. Genade alleen is voor ons gevallen bestaan zo'n hard woord. Genade maakt ons tot schuldenaren.

We willen van nature alles doen en alles zijn, behalve schuldenaar voor God. Iemand schreef eens de scherpe en ware woorden: 'Wij vinden het heel best als God groot is. Als die grote God dan maar van ons geloven en prijzen afhankelijk wordt gemaakt! Wij vinden het goed als de rechtvaardige alleen door het geloof zal leven. Als dat geloof dan maar iets is, dat wij presteren. Wij vinden het best als er bij de Heere een verkiezing is, als wij op welke wijze dan ook maar invloed daarop kunnen uitoefenen'.

Dat is het kernbezwaar van onze verdorven natuur tegen vrije genade,

tegen soevereine verkiezing, tegen rechtvaardige verwerping. Wij vinden ons zelf te goed om helemaal van genade te leven. Zichzelf verliezen aan het volkomen Borgwerk van Christus is ons tot ergernis en dwaasheid. God moet er werkelijk aan te pas komen in ons leven. Hij alleen kan de remonstrantse zuurdesem uit ons denken en waarden wegnemen door het werk van Zijn genade. Als we met het lezen van de Dordtse Leerregels beginnen, moeten we erop bedacht zijn dat ons hart nog al eens zal protesteren. Het Evangelie is niet naar de mens, maar wel voor de mens. De Leerregels boodschappen ons voluit dat Jezus Christus alleen de Weg, de Waarheid en het Leven is. Christus wil zich inlaten met mensen, die de leugen van nature aan de hand

houden, die een levensweg zoeken buiten Hem, omdat ze opkomen uit de geestelijke dood. Echter als Hij spreekt is het nieuwe leven er. Als Hij zich openbaart, krijgen ellendigen hoop. Als Hij zich verklaart, wordt ons hart gaande gemaakt. Als Hij het ongelooft in ons hart door Zijn spreken verbreekt, mogen wij Hem aangrijpen en eigenen en met Voetius het oude lied aanheffen:

*Tk verlang naar U duizendmaal,
mijn Jezus.
Wanneer zult Gij komen?
Wanneer zult Gij mij blijde maken?
Wanneer zult gij mij met U verzadi-
gen?'
(slot)*

Waarde, ds. M. Golverdingen

De grote waarde van de doop

Over het sacrament van de heilige doop bestaan tal van opvattingen. Actueel in onze tijd is de geloofsdoop van de evangelische beweging. Allerlei baptistengemeenten verwerpen de kinderdoop, want, zo stellen ze, je moet eerst geloven, dan pas mag je gedoopt worden. Menig ouder draagt een wond met zich mee, omdat (klein)kinderen zich lieten overdopen. Ze waren terechtgekomen in een sfeer waarin de keuze van de mens centraal staat en de doop deze keuze bevestigt. Zo telt de mens volop mee in het zaligworden en laat de mens zien welke richting hij voortaan inslaat.

De argumenten vanuit evangelische kringen zijn niet nieuw. Ze zijn ook al vele malen weerlegd. Het is nuttig om bijvoorbeeld in de leer te gaan bij de reformatoren Maarten Luther en Johannes Calvijn, die te maken hadden met de overschatting van de doop in de Roomse Kerk en de verachting van de kinderdoop door de Wederdopers. In 1535 verscheen de bewerking van een prekenreeks van Luther over de doop. Dit boekje is nu voor het eerst vertaald en uitgegeven onder de titel "De heilige doop". We leren hierin echt Luther kennen die op een zeer

bewogen wijze de kern van Gods Woord wil doorgeven aan de gemeente. Luther onderscheidt in de doop het water, het woord en Gods bevel. Deze drie zaken samen geven de doop zijn grote betekenis.

Gods Naam

Hoe moeten we de doop zien? Als 'omvangen door Gods Naam en volledig daarvan doortrokken'. Zo'n grote waarde hecht Luther aan de doop dat het er soms op lijkt dat de doop in zijn theologie toch zaligmakend is. In dat geval moeten we onthouden dat Luther altijd wijst op de noodzaak van het ware geloof. Zonder het geloof is het hart gesloten, 'zodat de kracht van de doop er niet in kan komen om erin werkzaam te zijn'. Alleen door het geloof wordt de doop beleefd als 'een zaligmakend sterven aan de zonde en een opstaan in de genade van God', zo lezen we in een andere preek over de doop, uitgegeven door Van Beek in zijn boek over de doop in Luthers theologie. Zo gezien blijft de doop gedurende het hele leven van een kind van God zijn waarde houden. 'Wat de doop geestelijk betekent, het verdrinken van de zonde, dat duurt zolang we leven, en wordt pas in de dood helemaal voltooid'.

FACTUUR ABONNEMENTSGELD

Bij dit nummer treffen de zelfbetalende abonnees een acceptgiro aan voor de betaling van het abonnementsgeld over de periode **april 2010 t/m september 2010**. Het abonnementsgeld over deze periode bedraagt **€ 11,50**.

Wilt u bij uw betaling gebruik maken van de acceptgiro en deze betaling **binnen veertien dagen** uitvoeren? Helaas wordt het abonnementsgeld door sommigen erg laat betaald. Dat geeft veel extra administratiekosten. Bedragen boven de € 11,50 worden bij de verwerking geboekt als overbetaling. Voor de vele overbetalingen die wij de vorige keer mochten ontvangen zeggen wij u hartelijk dank. Het positieve saldo van De Saambinder komt ten gunste van Emerituskas.

Indien u via automatische overschrijving of via internetbankieren betaalt, wilt u er dan voor zorgen dat de betaling wordt overgemaakt naar **banknummer 64327 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden** onder vermelding van het **betalingskenmerk en/of het relatienummer?**

De Saambinder-abonnementen

Het is te begrijpen dat Luther in dit verband wijst op de dure verplichting die de doop met zich meebrengt. De wederdopers in de dagen van de Reformatie wezen nogal eens op de slordige levenswandel onder de volgelingen van de Reformatie. Daarom roept Luther op tot een levenswandel naar de Schrift. 'Maar hierin zijn wij te bestraffen, dat wij de leer niet met het leven volgen. Want waar de leer en het geloof zuiver zijn, daar moet ook de vrucht ervan volgen, dat wij de doop waardig zouden leven en daarvoor zouden getuigen dat wij ze niet vergeefs ontvangen zouden hebben'.

Ernstig waarschuwt Luther tegen een oppervlakkig bouwen op doop en verbond. Nooit mag de doop een dekmantel zijn voor een slordig leven. Vriendelijk schrijft hij: 'Ze praten dat

goed door te zeggen: Ik ben een mens met gebreken, God zal het me niet kwalijk nemen en me vergeven, enzovoorts. Nee, zo niet, lieve broeder, die weg heb ik u niet gewezen, dat de doop vrijheid zou geven om te zondigen'.

Troost

Door het geloof heeft de doop juist veel troost in aanvechting en strijd. Pastoraal schrijft Luther voor hen die de schrik in het geweten kennen vanwege de zonde. 'Zeg in alle nederigheid: Ik weet heus wel dat ik geen enkel rein werk heb gedaan. Maar ik ben toch gedoopt! Door de doop heeft God, Die niet liegen kan, Zich verbonden, mij mijn zonden niet toe te rekenen, maar ze te doden en teniet te doen'. We voelen wel aan dat de doop zo een grote betekenis krijgt, die alleen in de oefeningen van het genadeleven kan worden verstaan. Luther noemt daarvan zelf een voorbeeld. 'Zo lezen we van een heilige jonge vrouw, die, telkens als ze aangevochten werd, daartegen streed met alleen maar een beroep op haar doop, en kort en krachtig zei: Ik ben een christin. Want de vijand merkte onmiddellijk de kracht van de doop en het geloof, dat berustte op de waarheid van God Die dat belooft. En de vijand week van haar'.

We ontmoeten hier een reformator die zelf door de aanvechtingen en de strijd is gelouterd en zo de rijke betekenis van de doop heeft ervaren. Tegelijkertijd ziet hij terug op de tijd in de kerkgeschiedenis waarin de strijd op zijn hoogst was. Toen werden de martelaren elke dag gedood en waren ze als slachtoffers. Maar toen, zo schrijft Luther, regeerde in de kerk de kracht van de doop in volle heerschappij. Als een schuldbelijdenis voegt hij eraan toen, 'dat kennen wij tegenwoordig niet meer vanwege de veelheid aan werken en menselijke doctrines'. Welke belijdenis moeten wij in dit licht uitspreken?

Wederdopers

Wat is het kernbezwaar van Luther tegen de wederdopers? Zij maken de doop afhankelijk van zichzelf en funderen en bouwen hem op mensen. Dat is, zo zegt Luther kort en goed, een zandgrond.

Volgens Luther kunnen de wederdopers, als ze consequent zijn, nooit een beslissing nemen om te dopen. Waarom niet? Wel, ze eisen een waar geloof als voorwaarde voor de doop. Maar, zo vraagt Luther, hoe weet u of de

dopeling écht gelooft? Hij belijdt dat, zo zullen ze antwoorden. Maar hoe weet u zeker dat hij u niet bedriegt met zijn belijdenis? vraagt Luther opnieuw. 'Wanneer u zich daarop verlaat, concludeer ik uit de Schrift, dat alle mensen leugenaars en bedrieglijk zijn en het op vele plaatsen in de Schrift verboden wordt op mensen te vertrouwen'.

Trefzeker wijst Luther op de kern dwaling van de toenmalige wederdopers en de huidige aanhangers van de geloofsdoopt. Hij voorziet ook een probleem voor de wederdopers, een probleem waar hedendaagse baptisten ook mee worstelen. Mensen hebben zich bewust laten dopen, maar ze raken voor hun gevoel hun geloof weer kwijt. Totdat het tot een nieuwe

Door het geloof heeft de doop juist veel troost in aanvechting en strijd.

geloofskeuze komt. Dan willen ze zich weer laten dopen. Heel aanschouwelijk schrijft Luther: 'Maar let op, morgen komt de duivel, zet zijn hart in vuur en vlam en de man zegt: O wee, nu voel ik pas het ware geloof, gisteren heb ik werkelijk niet goed geloofd! Kom, ik moet me weer, voor de derde keer laten dopen. Van die tweede doop blijft zo niets over'.

Kras is Luthers oordeel: 'Zo ziet u dat de wederdopers blinde dwazen en verleiders zijn, die niets begrijpen van Gods Woord en werken. Hun dopen is een ijdele, verzonnen zaak'.

Soms moeten we wel een glimlach onderdrukken als we Luther weer eens horen schelden op roomsen of wederdopers. Uitdrukkingen als een 'onbehouden roomse ezel' en 'onnozele halzen' gebruiken we liever niet.

Liturgie

Het boek van Van Beek is daarom waardevol, omdat teksten uit verschillende perioden van Luthers leven zijn verzameld. Diens geschriften over de doop bestrijken de periode van 1519 tot 1541. De kern van Luthers opvatting lag al vast toen de Reformatie doorbrak. Dat blijkt wel uit de "Sermoen" van 1519 en het bekende boekje "De Babylonische gevangenschap van de kerk" uit 1520.

Maar ook blijkt uit Luthers Doopboekje van 1523 dat hij best veel elementen uit de roomse doopliturgie overnam. Hij vulde ze zeker in met een reformatorische theologie, maar had in de hele doopbediening toch radicaler kunnen breken met roomse vormen.

Van Beek geeft niet alleen vertalingen van Luthers geschriften, maar hij leidt ze ook historisch in. Dat is waardevol. De toelichting die hij vervolgens geeft, heeft juist niet zo veel waarde. Daarin kijken we nog eens door het oog van een hedendaags Luthers predikant naar Luther zelf. Dat voegt weinig toe en kan zelfs de bril doen beslaan.

Ontdekkend

Luther is, tenslotte, ook heel ontdekkend. Zoals in de klacht dat de doop 'als niets geacht wordt' omdat er 'niets over gepreikt of onderwezen is'. Een rode draad door Luthers geschriften is de klacht dat de doop zo weinig serieus wordt genomen. 'En ik maak me er zorgen over dat het ook daarom met de meesten na hun doop zo slecht gaat, omdat men zo koel en nalatig met hen is omgegaan, en bij de doop zo totaal zonder ernst voor hen gebeden heeft'.

De les voor ons? Als de betekenis van de doop weinig wordt onderwezen, zal de waarde van de doop weinig worden beleefd. Hoe komt het dat Gods kinderen wel versterkt worden door het Heilig Avondmaal, maar dat dit veel minder gebeurt door de Heilige Doop? Beide sacramenten immers wijzen heen naar het enige kruisoffer van Christus, zo leert onze Catechismus. Daarop is Luthers theologie van de doop ook gericht. 'En alles wat God kan behagen, ligt alleen besloten in de Zoon. Naast en buiten Hem kan niets van waarde zijn om God te verzoenen'.

Deze les moeten we allemaal leren.

Middelburg, ds. J.M.D. de Heer

N.a.v. "Eens gegeven, blijft gegeven; de doop in de theologie van Maarten Luther"; door W.van Beek; uitg. Kok, Kampen, 2008; 272 blz.; ISBN 978 90 435 1552 8; € 31,25; en "De heilige doop" door M. Luther; uitg. Snoek, Ermelo, 2009; ISBN 978 90 76731 79 7; 121 blz.; € 14,50.

Schuld en vergeving

Schuld en vergeving in het intermenselijke zijn gevoelige onderwerpen. Iedereen heeft ermee te maken. Ze komen in hulpverlening en pastoraat regelmatig ter sprake. De nieuwe brochure, een uitgave van De Vluchtheuvel, "Schuld en vergeving" gaat over dit onderwerp.

De auteur, drs. P. Eikelboom, neemt de Bijbel als leidraad. Met pastorale bewogenheid zet hij op heldere wijze inhoud en onderling verband van beide begrippen uiteen. Hij gaat in op de verhouding tussen schuld en schuldgevoel. Sommige mensen voelen zich snel schuldig en niet altijd terecht. Anderen hebben, zo lijkt het, nauwelijks een geweten en vinden dat het altijd wel meevalt.

Wat is eigenlijk vergeving? Er is sprake van vergeving als degene die is benadeeld, iemands onrecht en schuld niet meer aanrekent. Vergeving van mens tot mens heeft alles te maken met emoties. Het is niet iets wat je alleen met je verstand doet. Vergeven doe je met je hele persoon. Daarom is het ook zo aangrijpend als het mag gebeuren.

Veel vragen

In praktische zin kan vergeving veel vragen oproepen. In een apart hoofdstuk wordt de vraag behandeld of we verplicht zijn om te vergeven. Moeten we altijd vergeven? Moet dat ook als berouw bij de ander ontbreekt? Daarover is verschil van mening. Sommigen stellen dat er zonder berouw niet vergeven hoeft te worden. Het omgekeerde geldt voor hen vaak ook: als er wel oprecht berouw is, moet er vergeving geschonken worden, hoe moeilijk het ook kan zijn.

Vanuit de Schrift formuleert de schrijver zorgvuldig zijn antwoord. Daarbij benadrukt hij dat vergeven vaak een proces is. Zeker als er diep ingrijpende zaken als geweld of (seksueel) misbruik heeft plaatsgevonden. Hoe kan het dan tot herstel en vergeving komen? Goed om te bedenken dat deze negatieve ervaringen zo verwarrend werken dat dit niet

anders dan met kleine stappen kan verlopen. Dat vraagt geduld, veel geduld, van jezelf en van anderen. En niet te vergeten gebed.

Niet afdwingen

Vergeving kan nooit afgedwongen worden. Het geweld dat heeft plaats gevonden, kan de menselijke maat te boven gaan. Het wordt wel gezegd: genade kan daar bovenuit tillen. Dat kan zeker. Maar dit is een Godsgeschenk en dat kun je elkaar niet opleggen. Maar terecht merkt de auteur op: 'Laten wij altijd hardop blijven zeggen dat er voor de Heere geen hopeloze situaties zijn'. Vergeven kan leiden tot bevrijding van het verleden dat elke dag achtervolgt en meegetorst wordt. Zelfs het

bemerken van vergevingsgezindheid bij jezelf, ook al kun je niet tot vergeven komen, heeft deze positieve uitwerking.

Het is een korte brochure (45 blz.), maar in kort bestek wordt overzichtelijk en goed leesbaar veel geboden. Van harte stem ik in met de wens van Eikelboom: 'Hopelijk biedt zij stof tot nadenken, geeft zij een staf om te wandelen, biedt zij een helpende hand als we wankelen en is zij een aanzet tot bekering en tot heling'. De inhoud vormt eens te meer een bewijs dat de waarde van psychosociale hulpverlening wordt ontleend aan het Woord van God.

Voor ambtsdragers, maar voor iedereen die met dit thema heeft te maken (en wie heeft dat eigenlijk niet?): van harte aanbevelen!

N.a.v. "Schuld en vergeving",
door drs. P. Eikelboom;
uitg. St. De Vluchtheuvel; prijs:
€ 4,90; te bestellen (bij voorkeur)
via info@vhgoes.nl; of anders
tel. 0113-213098

Kapelle,

H. van Groningen

Paaszang

*In de vroege morgenstond
heeft Gods Woord Zijn Sionnieten
redding uit ellend' verkond,
waar hun tranen overvlieten!
't Werd beloofd, en 't is voldaan!
Onze Heer' is opgestaan!*

*Vrijgekochten uit de dood!
Staakt uw schreien! Wilt niet zorgen!
Ziet naar Hem uit in uw nood,
als de wachters op de morgen!
't Licht moge op- en ondergaan!
Maar de Heer' is opgestaan!*

*'t Graf is ledig! Nadert! Ziet
O, door trouw gedreven vrouwen!
zoekt Hem bij de doden niet,
dien geen doodsgeweld kon houden!
De Engel-zelve kondt het aan:
Dien gij zoekt is opgestaan!*

*Kloeke, teedre Magdaleen!
gij, gij mocht Hem 't eerst aanbidden!
Hoog bevoorrechten! Spoedt heen!
meldt het in der broedern midden!
zegt het vooral Petrus aan,
dat de Heer' is opgestaan!*

*Maar ook Hij zal nog dees dag
aan des Meesters voeten wenen,
dien hij schuld belijden mag,
Die vergeving wil verlenen!
Jezus neemt de boet'ling aan!
Daartoe is Hij opgestaan.*

Isaac da Costa

"Christus de enige Grond";
door Jesaïas Hillenius;
Pro Lectori, Marum;
ISBN 978 90 79842 02 5;
64 blz.; € 5.90.

Door 'Pro Lectori' te Marum is een boekje uitgegeven met een preek van de, wellicht niet zo bekende ds. Jesaïas Hillenius (1700-1759). Deze geboren Groninger diende de kerk van Drachten van 1742 tot 1759. Zijn bediening is in deze Friese plaats niet ongezegd geweest. In zijn gemeente, en vooral bij Gods volk, was hij zeer geliefd.

De uitgegeven preek is in 1744 voor het eerst verschenen in een bundel, genaamd "Eenige keurstoffen, genomen uit het Oude en Nieuwe Testament". Voorin deze bundel staat een gedicht met als opschrift: *Zegenwensch over het weldoerwrochte werk van den eerwaarden, Godzaligen en geleerden heer Jesaïas Hillenius. Bedienaar des Goddelijken Woords in de bloeiende gemeente van de Drachten.* Deze bundel bevat zeven preken.

'Pro Lectori' nam het initiatief om preken uit deze bundel vanuit de oude druk over te zetten. De spelling is aangepast aan de hedendaagse en sterk verouderde woorden zijn vervangen. De eerste preek over Handelingen 16:30,31 is reeds eerder verschenen. In oktober 2009 verscheen de tweede preek, over Jesaja 45:24,25, onder de hierboven genoemde titel.

Deze preken zijn inderdaad weldoerwrocht. Ze zijn zuiver schriftuurlijk, maar ook bevindelijk. Helder wordt de tekst verklaard, ernstig worden onbekeerden en schijngelovigen aangesproken, liefelijk de gelovigen bemoedigd en vertroost, maar ook hun gebrek aangewezen tot beschaming en verootmoediging. Uit de toepassing citeren we een stukje, waarin Hillenius zich richt tot zulken, die alle gronden van zaligheid in zichzelf leerden verliezen: 'Als u hiertoe verwaardigd werd, mijn vrienden, gij moogt overtuigd zijn dat in Jezus een genoegzame gerechtigheid is om daarop gerechtvaardigd te kunnen worden, al waren uw schulden en misdaden ook nog zo groot. In Hem is ook een genoegzame sterkte om u te kunnen bekeren, heiligen en zalig te maken, hoe dood en machteloos gij ook moogt zijn. Daar is ook een volle vrijheid voor u om met al uw ellende tot Hem te mogen

gaan. Ja wat zeg ik, om te mogen? Gij móét tot Hem gaan. Gij moogt niet terugblijven. Hij roept en beveelt: Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde.'

Van harte kunnen we deze uitgave ter lezing aanbevelen. Het boekje is zijn prijs meer dan waard. Het is te verkrijgen in de onder ons bekende boekhandels en kan ook besteld worden bij Pro Lectori, Klaarproos 18, 9363 LK Marum (tel. 0594-643202).

Kruiningen, ds. G. Hoogerland

N.a.v. dr. M. Luther, Gebeden,
samenstelling en vertaling
H. C. van Woerden (Lunteren),
uitgeverij De Groot Goudriaan,
Kampen, 80 pagina's,
ISBN 9789088651274, € 12,50.

Van Luther kom je nooit los. Al kun je hem niet in alles volgen. Als het gaat om de doorleving van zonde en genade, dan heeft hij iets dat blijft trekken. Zo ook in dit bundeltje van ongeveer 74 gebeden. Dan kijk je hem in het hart. Want gebeden zijn teer. Die zijn niet om te bespreken, maar om te doorleven. Zal ik een voorbeeld geven? Hier de op één na laatste van deze uitgave: 'O Heere God, wat zijn wij als U ons laat vallen? Wat kunnen wij doen als U Uw hand van ons aftrekt? Wat vermogen wij nog als Uw licht ons niet beschijnt? Wat moet dan de vrije wil met al haar kracht beginnen, als zó spoedig de geleerdste een onmondige, de vernuftigste een zot, en de wijze een dwaas wordt? Hoe vreselijk bent U Heere in al Uw oordelen. Laat ons wandelen in het licht, terwijl het nog bij ons is, opdat de duisternis geen bezit van ons neemt. Amen'. Echt Luther? Neen, echt Gods ware kinderen... Wat ik in deze uitgave ook waardeer, is dat zorgvuldig door de samensteller en vertaler onder ieder gebed de bron is vermeld. Daar kunnen verschillende vertalers en hertalers een voorbeeld aan nemen. Want dat is toch noodzaak?

Luther wordt dus zelf aan het woord gelaten, ook zijn karakteristieke wijze van uitdrukken. Deze stijl van Luther wordt gekenmerkt door het veelvuldig gebruik van synoniemen. Hij zegt erg veel in één adem. Daarom is de stijl van deze gebe-

den ook compact en uniek. Deze taal doet – hoe kan het ook anders – denken aan de taal van de Psalmen. Dat is geen wonder, want de Psalmen vormden voor Luther met het 'onze Vader' een onuitputtelijke bron voor zijn persoonlijk gebed tot God. Iets om over na te denken! U begrijpt het wel...., al is het boekje niet direct goedkoop, de inhoud is het waard.

Klaaswaal

ds. G.J. van Aalst

"Calvin na 500 jaar.
Een lees- en gespreksboek";
door W. de Greef en M. van Campen
(red.). uitg. Boekencentrum,
Zoetermeer; 2009.
ISBN 978 90 239 2323 7.
297 blz.; € 21,50

De uitgave "Calvin na 500 jaar" is een publicatie namens de Protestantse Kerk in Nederland. Het is bedoeld om in de gemeenten gebruikt te worden. Vanuit teksten van Calvin

komen in het boek verschillende thema's aan de orde: omgaan met de Bijbel, het kennen van God, de Drie-eenheid, kerkelijke eenheid, ambt, prediking, catechese, kinderdoop, avondmaal, gemeentebouw, spiritualiteit, ethiek, de joden, en maatschappelijke vragen. Het slot hoofdstuk gaat over de Nederlandse edities van de Institutie en de bijbelverklaringen. Aan deze uitgave werkten naast de redactieleden de volgende deskundigen mee: Hoek, De Reuver, De Kruijff, Van der Kooi, Van den Brink, Van den Berg, Plaisier, Noordegraaf, Geluk, Reeling Brouwer, Van 't Kruis, Broeyer, Moehn en Verboom.

De auteurs hebben ernaar gestreefd om in hun bijdragen zoveel mogelijk Calvin zelf aan het woord te laten. Het zijn over het algemeen goed leesbare artikelen geworden, die in de goede zin van het woord populair-wetenschappelijk genoemd mogen worden. Een prestatie. Tegelijk wordt uit de bijdragen en de gespreksvragen duidelijk hoe relevant de thema's zijn voor vandaag de dag. De bundel laat bij mij de indruk achter dat er zeer integer met het werk van Calvin wordt omgegaan ook al is zijn op de Bijbel gebaseerde gedachtengoed soms redelijk confronterend voor de 21-ste eeuwse kerkganger.

De verleiding is dan ook groot om de lezers van deze recensie deelgenoot te maken van de boeiende zienswijzen die in de artikelen terug te vinden zijn. Bijvoorbeeld hoe dr. G. van der Brink laat

zien hoe Calvijn in de loop van zijn leven meer waarde ging zien in kerkelijke, dogmatische formuleringen. Of hoe uit de bijdrage van dr. C.G. Geluk blijkt hoe Calvijn het verzet tegen de kinderdoop kenschetste als werk van de satan, die in de kinderdoop vervatte betuiging van Gods genade uit de weg wil ruimen. De recensie zou echter te lang worden. Wie bereid is om zich wat in te spannen zal zeker geen spijt krijgen van de aanschaf van deze bundel.

**"Van Noyon tot Genève;
tien woonplaatsen van Calvijn in
beeld", door M.A. van den Berg,
W.J. Eradus en Sjaak Verboom,
uitg. De Banier, Apeldoorn, 2009; ISBN
9789033629624, 203 blz.; € 28,90**

"Van Noyon tot Genève" is een prettige manier om kennis te maken met het leven van Calvijn. Wim Eradus en Sjaak Verboom bezochten met hun camera de tien plaatsen waar Calvijn geweest is. Dr. M.A. van den Berg tekende voor de tekst. Praktische informatie bij iedere plaats maakt dit boek ook heel geschikt voor wie op vakantie in Frankrijk de plaatsen zelf wil gaan bezoeken.

Gorinchem, S.D. Post

**"Vergaderd koren", door Wulfert Floor;
uitg. De Groot Goudriaan, Kampen;
ISBN 978 90 8865 068 0;
279 blz.; € 24,90.**

Opnieuw kwam er een boek uit van de bekende Wulfert Floor. Zijn oefeningen zijn onder ons veel gelezen en gewaardeerd. Op eenvoudige wijze mocht hij Gods Woord verklaren, tot onderwijs in de weg van zaligworden. Deze oefeningen zijn nog niet eerder uitgegeven, ze werden pas in 2008 gevonden in het streekarchief van Wijk bij Duurstede. Ze zijn gebundeld onder de titel: "Vergaderd koren". Wulfert Floor beschrijft in alle eenvoud de weg tot zaligheid, met ernst, gunning en onderscheiding. De oefeningen zijn kort, maar de inhoud is waardevol tot bezinning op weg en reis naar de grote eeuwigheid. We kunnen merken dat de oefenaar dicht bij de dood leefde. Veelal schrijft hij in de

toepassing over het sterven. Hoe indringend schrijft hij over de sterfdag: 'En wat zal uw dood zijn? Denk toch niet dat gij zonder gevaar zijt omdat gij zonder gevoel zijt. Gij gaat stervende in uw schoenen, en uw dood stort u in de tweede dood, in de reddeloze rampzaligheid'. Zo schrijft hij van de schrik des Heeren, opdat wij ons zou mogen bewegen tot het geloof. Maar hij is ook zo gunnend: 'En gij onbekeerden! Wij zagen hier wie de christen moet zijn. Maar wie zijt gij nu? En waar zult gij heengaan? Gij hebt nog nooit lust of behoefte gehad in het afleggen en bijvoegen. Och, mocht gij er eens werk mee krijgen voor God. Heden dan, val voor God neer en bid uw Rechter om genade'.

Hij wijst hij op de ernst van het leven, op de noodzaak, maar ook op de mogelijkheid tot bekering. Ook weet hij het kostelijke van het snode te onderscheiden. In de 54^e oefening staat: 'Ik heb u werken niet vol gevonden. Niet vol, dat is hol, loos, alleen uitwendig en de buitenste schors, zonder oprechtheid en inwendig leven'. De oefenaar heeft geestelijk voedsel verzameld uit het Woord van God. Dat de HEERE dan een honger gaf naar dat Woord, om verzadigd te mogen worden met goede van Gods Huis en het vette van Zijn paleis. Wij hopen dat u gevoed mag worden met dit vergaderd koren.

Kootwijkerbroek,

ds. G. Beens

Vrolijke verrijzenis van onze Heere Jezus Christus

*Komt en laat ons vrolijk zingen
Onze God, de Zone Gods,
Van ons heil de vaste Rots.
Laat ons 't hart van vreugd opspringen
En getreur terzijde gaan;
Jezus is weer opgestaan.*

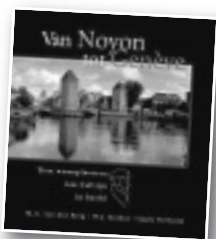
*Jezus lag in dodes banden,
Waar in onze zond' Hem bracht,
Maar Hij maakt de helse macht
En 't geweld des doods te schande,
Al hun dreigen kan niet schaân:
Jezus is weer opgestaan.*

*Al wat tegen Hem wil kampen
Moet er onder 't gaat zo 't gaat,
Maar Gods kerk blijft in haar staat,
Schoon ze tegen duizend rampen
Alle dagen schrap moet staan.
Jezus is weer opgestaan.*

*Hij bevrijdt ons van Gods toorne
En bevredigt ons met Hem.
Dat getuigt van Zijn vrede stem.
Wie brengt tegen d'uitverkoor'ne
Immer nog beschuldiging aan.
Jezus is weer opgestaan.*

*Daarom laat ons vrolijk zingen
Onze God, de Zone Gods,
Van ons heil de vaste Rots.
Laat ons 't hart van vreugd opspringen
En getreur terzijde gaan:
Jezus is weer opgestaan.*

Willem Sluiter

Een stem uit het verleden

Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?

Romeinen 8:32

Een persoonlijke vraag: heeft dit gedeelte van Christus' Borgtochtelijk lijden voor onze zielen waarde gekregen? Christus is zo diep vernederd, mishandeld en doorstoken, omdat Gods recht en de verlossing van de Kerk dat eisten. Hij is zo diep vernederd op de aarde, om degenen wier plaats in de hel was, uit die afgrond op te halen en hen te herstellen in de gemeenschap Gods. Christus is tot een vloek geworden om degene, die onder de vloek lagen, daarvan te verlossen en om hen te kronen met goedertierenheid en barmhartigheid.

Wij hebben met onze zonden het hart Gods doorstoken, daarom moest Christus om onzentwil doorstoken worden. Wij kunnen in Christus' lijden en sterven de gruwelijkheid van de zonde aanschouwen. Wat Christus als Borg geleden heeft, hadden wij eeuwig moeten lijden. Als wij sterven gelijk wij geboren zijn, zullen wij dat ook eeuwig moeten lijden. God moet uit kracht van Zijn Wezen, en uit kracht van de heiligheid van Zijn bestaan de zonde noodzakelijk straffen.

Wie zal ooit de diepte van de liefde des Vaders kunnen peilen. Hij heeft Zijn eniggeboren Zoon niet gespaard, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven. Hoe onbevattelijk is de liefde van de Zoon voor ons, dat Hij de gestalte van een dienstknecht wilde aannemen, en in ziel en lichaam dat lijden ondergaan en die straf dragen, die Zijn volk de vrede aanbrengt. Onder dat rijke Evangelie leven wij. Had God ons voor eeuwig laten liggen en verzinken, het was rechtvaardig geweest. Maar nu laat God naar Zijn soeverein welbehagen die blijde boodschap verkondigen, dat wij verlost kunnen worden van de toekomstige toorn. Vijanden kunnen nog met God verzoend worden en goddelozen kunnen gerechtvaardigd worden op grond van het bloed en van de gerechtigheid van Christus.

Maar ach, wie heeft er belang bij? O, dat u met Efraïm op de heup leerde kloppen, beschaamd en schaamrood, roepende: Heere Jezus, ontferm U mijner. Voor al degenen die door God tot zondaar gemaakt zijn, is in Christus ruimte voor de grootste der zondaren.

ds. W.C. Lamain

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

Te Emmeloord:

ds. G.J. Baan te Kapelle-Biezelinge;

Te 's-Gravenhage:

ds. J.J. van Eckveld te Zeist;

Te Moerkapelle:

ds. W. Harinck te Woerden;

Te Picture Butte (Canada): ds. J.M.D. de Heer te Middelburg-Centrum;

Te Vlaardingen:

ds. W.J. Karels te Hardinxveld-Giessendam.

BEDANKT

Voor Aalburg en Westkapelle:

ds. D. de Wit te Rijssen-West;

Voor Beekbergen:

ds. A. Schot te Nunspeet;

Voor Borssele en Rilland-Bath:

ds. M. Karens te Werkendam;

Voor Drachten en Oosterland:

ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom;

Voor Leerdam:

ds. W.J. Karels te Hardinxveld-Giessendam;

Voor Oostkapelle:

ds. P. Mulder te Krimpen aan den IJssel;

Voor Rotterdam-Alexanderpolder:

ds. J.S. van der Net te Houten;

Voor Scheveningen: ds. W. Silfhout

te Capelle aan den IJssel-Middelwatering;

■ HERDENKING 50 JAAR Geref. GEMEENTE HOOGEVEEN

Op 9 maart j.l. mocht onze gemeente haar 50-jarig bestaan gedenken. Op **woensdag 14 april** zal ds. C. Vogelaar voorgaan in een herdenkingsdienst in ons kerkgebouw, Coevorderstraatweg 50, Noordscheschut. Aanvang: 19.00 uur. Tevens zal er een herdenkingsboek aan de kerkenraad worden aangeboden, dat vanaf dan te koop is. Na afloop is er gelegenheid elkaar te ontmoeten.

Kerkenraad Geref. Gemeente
Hoogeveen

BERICHTEN

■ BONDSdag VROUWEN-VERENIGINGEN TE VEENENDAAL

Het bestuur van de Bond van vrouwenverenigingen nodigt u hartelijk uit tot het bijwonen van de 63ste bondsdag op **dinsdag 13 april** a.s. in de Adventkerk van de Geref. Gemeente te Veenendaal, Vijftienmorgen 51.

Onze nieuwe voorzitter, ds. A. Verschuure, heeft de leiding en zal ook de opening verzorgen. In de morgenvergadering, aanvang 10.15 uur, zal ds. C. Hogchem spreken over "Ontwaakt, gij die slaapt!"; n.a.v. Efeze 5.

In de middagvergadering (aanvang 13.30 uur) zal nader worden ingegaan op het onderwerp in een forumbespreking, waaraan ds. C. Hogchem, mr. C.G. van der Staaij en dhr. P. Schalk zullen deelnemen. Mr. C.G. van der Staaij zal tevens de bondsdag besluiten.

De morgencollecte is ter bestrijding van de onkosten en de middagcollecte is t.b.v. de vakantieweken gehandicapt.

■ NOG ENKELE PLAATGSEN VRIJ IN DOORN!

Wilt u ook eens een vakantieweek, waarin u mensen ontmoet, die gelijkgezind zijn? Bent u nog redelijk gezond, dan zijn de weken voor ouderen en alleenstaanden vast iets voor u. De vakantieweken in Lunteren en Elspeet zijn volgeboekt, maar in **Doorn** zijn nog meerdere plaatsen beschikbaar, zowel voor mannen als vrouwen. Het is een heel mooi oord in het groene centrum van Nederland. Onze vakantieweken kenmerken zich door een goede onderlinge sfeer en verbondenheid. Er gaan twee echtparen mee als uw staf. Op dinsdag en donderdagmiddag wordt er een busreis georganiseerd. Twee avonden komt er een spreker, waarvan één een predikant is. Op zondag kerken we in de Gereformeerde Gemeente te Veenendaal. De gesprekken rond de bijbel geven een meerwaarde aan deze weken.

Deze week zal gehouden worden van

14-21 augustus in Hotel "Kaap Doorn" te Doorn. De prijs is € 530,- p.p. Toeslag voor een eenpersoonskamer: € 20,-. Voor **opgave/inlichtingen** kunt u vanaf heden bellen naar mevr. E. Berkouwer-Bel, Prinsenhof 38, 4041 BN Kesteren, **tel. 0488 - 483031**.

■ DISTRICTSAVOND DISTRICT UTRECHT +16

Muziekavond op **17 april**, aanvang 19.45 uur, in de Rehobothkerk van de Geref. Gemeente te Zeist, Joubertlaan 5, m.m.v. de jeugdverenigingen uit het district. Vooraf is er een huishoudelijke vergadering, aanvang 18.00.

■ THEMAVOND TE 'S-GRAVENZANDE

Op **16 april**, aanvang 19.30 uur, in de Westerkerk van de Geref. Gemeente te 's-Gravenzande, waarop centraal staan de kernwoorden: "Geloof, hoop en liefde". Met medewerking van o.a. de verschillende verenigingen en het gemengd koor "Soli Deo Gloria". Sluiting: ds. J. van Rijswijk. Collecte t.b.v. Dep. Bijzondere Noden.

■ ZENDINGSVOND IN STOLWIJK

Op **vrijdag 16 april**, aanvang 19.30 uur, in het verenigingsgebouw "Rehoboth", Achter de Kerk 7 te Stolwijk, te organiseren door plaatselijke zendingscommissie. Dhr. C. Janse, oud-zendingswerker, hoopt iets te vertellen over het zendingswerk.

■ ZANGAVOND MET EN VOOR GEHANDICAPTEN TE GELDERMALSEN

Koor- en samenhangavond, in het bijzonder voor gehandicapten, op **17 april**, aanvang 19.00 uur, in de Bethelkerk van de Geref. Gemeente te Tricht-Geldermalsen, Laan van Leeuwenstein 10, Geldermalsen. M.m.v. mannenkoor "Harpe Davids" uit Genemuiden en kinderkoor "De kleine Lofstem uit Geldermalsen. Organist: Lenard Verkamman. Leiding en meditatie: ds. B. Labee. Collecte t.b.v. Commissie Vakantieweken Gehandicapten van de Geref. Gemeenten.

■ ZANGAVOND TE POEDEROIJEN

De Ring Midden van de Bond van Zangverenigingen van de Geref. Gemeenten organiseert op **zaterdag 17 april**, een koor- en samenhangavond in de kerk van de Geref. Gemeente te Poederloijen, Dorpsweg 6. M.m.v. de jeugdkoren "De kinderlofstem" uit Gorinchem en "Samuël" uit Poederloijen. Opening door ouderling G. de Boef. Appelwoord door ds. L. Blok als voorzitter van het Deputaatschap Bijzondere Noden. Collecte t.b.v.

dit deputaatschap. Aanvang: 19.30 uur.

■ 150-JARIG BESTAAN Geref. GEMEENTE SCHERPENISSE

In 2011 hoopt de Geref. Gemeente te Scherpenisse haar 150-jarig bestaan te gedenken ter gelegenheid waarvan een boek zal worden samengesteld. Wie beschikt over foto's van ambtsdragers, brieven of andere gegevens en documenten die voor plaatsing in dit boek in aanmerking kunnen komen? U kunt hier voor contact opnemen met dhr. J.W. Duvekot, Platteweg 12, 4694 BB Scherpenisse, tel. 0166-66 34 43.

■ ROMMELMARKT TE BOSKOOP

Op **zaterdag 24 april** van 9.30-16.00 uur, op het parkeerterrein naast de kerk van de Geref. Gemeente, Mendelweg 22, Boskoop. Naast de gebruikelijke artikelen die een rommelmarkt typeren, zijn er ook

diverse etenswaren, planten en Boskoopse bomen te koop.

De opbrengst is voor Siloah (Stichting Gehandicaptenzorg Geref. Gemeenten), Inloophuis 'Het Kompas' in Den Haag (evangelisatie) en Stichting O.G.O. (Stichting Ondersteuning Gereformeerd Onderwijs in Oost-Europa).

■ FIETSTOCHT RONDOM DE VINKEVEENSE PLASSEN

Op **zaterdag 17 april** organiseren de zendingscommissies van Mijdrecht en Nieuwer ter Aa een fietstocht (20 km en 35 km) rondom de Vinkeveense plassen en door het Utrechtse veenweidegebied. De opbrengst is voor de zending en evangelisatie. Dranken een etenswaren onderweg verkrijgbaar. Inschrijven: tussen 12.00 en 14.00 uur bij de fam. Van Vliet, Cliffordweg 11, Waverveen. Inlichtingen: L. van Vliet, tel. 0297-26 2 140 en C. van Sligtenhorst, tel. 06-34181298.

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 11 APRIL 2010

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. Tuinier en 14.30 uur leesdienst; Aalburg 18.00 uur ds. Hakvoort; Alblasterdam 9.30 en 16.30 uur stud. IJsselstein; Alphen a/d Rijn 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. De Waard; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Apeldoorn 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. De Wit; Arnhem 19.00 uur ds. De Wit; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur leesdienst; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur leesdienst; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. Verweij; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Boskoop 15.30 uur ds. A.B. van der Heiden (openb.bel.); Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Moerkerken en 17.00 uur ds. Mijnders; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Deventer 15.00 uur ds. Schreuder; Dinteloord 14.30 uur ds. Bakker; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. Schipper; Doetinchem 9.30 uur ds. J. Karels; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. Brugge; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Van Manen; Enkhuizen 10.00 en 16.00 uur ds. Heijkamp; Enschede 17.15 uur ds. Boeder; Ermelo 15.00 uur ds. Verschuure; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Meeuse en 14.00 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 en

16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 (H.D.) en 16.30 uur ds. Clements; Goudswaard 15.00 uur ds. Pater; 's-Gravenhage 16.30 uur ds. Paul; 's-Gravenpolder 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur ds. Van Rijswijk; Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur ds. W.J. Karels en 18.00 uur ds. P. Mulder; Hellevoetsluis 10.00 en 18.00 uur stud. Visser; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 (H.D.) en 16.30 uur ds. Joosse; Hilversum 18.00 uur stud. Baaijens; Hoofddorp 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. Neele; Hoogeveen 15.00 uur ds. Vogelaar; Hoogvliet 18.30 uur ds. Kattenberg; Houten 11.00 en 17.00 uur ds. Van der Net; Kampen 9.30 en 15.00 uur stud. G.W.S. Mulder; Kamperland 15.30 uur ds. Baan; Kapelle-Biezeling 9.30 en 18.00 uur ds. Baan en 14.00 uur leesdienst; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Krimpen a/d IJssel 9.30 uur ds. P. Mulder en 16.30 uur ds. W.J. Karels; Kruiningen 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Leerdam 10.00 en 15.30 uur ds. Hakvoort; Lelystad 9.30 uur ds. Kattenberg en 18.30 uur stud. Maljaars; Lisse 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Marknesse 19.00 uur ds. Schot; Meeuwen 18.00 uur ds. Melis; Meliskerke 9.30 en 14.30 leesdienst; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur lees-

dienst; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Tanis en 14.00 uur leesdienst; Mijndrecht 10.00 en 15.30 uur stud. Baaijens; Moerkapelle 19.00 uur ds. Clements (doventolk); Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Vermeij; Nieuwdorp 14.00 uur ds. Meeuse; Nieuwer ter Aa 18.00 uur ds. Boogaard; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Gunst; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. Verschuure; Nisse 14.30 uur ds. Moens; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Schot; Oostburg 15.00 uur ds. Tuinier; Oosterend-Textel 10.00 en 19.00 uur ds. Bredeweg; Oostkapelle (dovendiensten) 10.00 en 19.00 uur ds. W. Harinck; Oostvoorne 15.30 uur stud. Visser; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Pater; Oudemirdum 19.00 uur stud. G.W.S. Mulder; Poederooyen 19.00 uur ds. L. Blok; Poortugaal 9.30 uur ds. Van Gelder en 15.30 uur ds. P. Mulder; Puttershoek 10.00 uur ds. Van Aalst; Rhenen 18.00 uur ds. Kleppe; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. De Leeuw; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. Paul en 16.00 uur ds. Van Aalst; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur leesdienst; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rilland-Bath 9.30 en 18.30 uur ds. Hoogerland; Rotterdam-Alexanderpolder 16.00 uur ds. Van Gelder; Rotterdam-Centrum 19.00 uur ds. Joosse; Rotterdam-IJsselmonde 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Rotterdam-Zuidwijk 16.30 uur ds. Kattenberg; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Bakker en 14.00 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Sliedrecht (Middeldiepstraat 31) 12.00 uur ds. W.J. Karels en 19.00 uur ds. Van Gelder; Soest 9.30 en 18.00 uur ds. C. Harinck; Sprang-Capelle 15.30 uur ds. Labee; Terneuzen 15.00 uur ds. Golverdingen; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Boeder; Tricht-Geldermaalsen 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. Labee; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Van Belzen; Utrecht 10.00 en 15.30 uur stud. Maljaars; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 uur ds. Van Ekeveld en 16.30 uur ds. F. Mulder; Vlaardingen 18.30 uur ds. Van Rijswijk; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 9.30 uur (H.D.) ds. Golverdingen en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. Karens; Westkapelle 14.00 uur ds. De Heer en 18.30 uur ds. Moens; Wierden 18.30 uur ds. J. Karels; Woerden 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. Van Krimpen; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen en 14.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Zoe-

termeer 10.00 uur ds. B. van der Heiden; Zwijndrecht 9.30 uur ds. Mijnders en 14.30 uur ds. De Leeuw; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. Vogelaar.

■ DINSDAG 13 APRIL 2010

Aalburg 19.30 uur ds. Meeuse; Amersfoort 19.30 uur ds. Visscher; Dinteloord 19.30 uur ds. De Heer; Elspeet 19.30 uur ds. Vogelaar; Hellevoetsluis 19.30 uur ds. Mondria; Kamperland 19.30 uur ds. Baan; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. Bakker (bev.amtsdr.); Opperdoes 19.30 uur ds. Van der Net; Oude Tonge 19.30 uur ds. Silfhout; Rhenen 19.30 uur ds. Van Boven (openb.bel.); Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. Van Ekeveld; Scherpenzeel 19.30 uur ds. Verschuure; Spijkenisse 19.45 uur ds. Van Krimpen; Urk 19.30 uur ds. Van Belzen.

■ WOENSDAG 14 APRIL 2010

Aagtekerke 19.30 uur ds. Moens (Bidstond); Amsterdam-Noord 19.30 uur ds. Visscher; Barneveld-Centrum 19.30 uur ds. Hogchem (afscheidsdienst in kerkgebouw van de Ger. Gem. in Ned.); Brakel 19.30 uur ds. Karens; Den Helder 19.30 uur ds. Van Aalst; Drachten 19.30 uur ds. Schreuder (bev.amtsdr.); Ermelo 19.30 uur ds. Vermeij; Hoofddorp 19.45 uur ds. Verweij; Hoogeveen 19.00 uur ds. Vogelaar (herdenking 50 jarig bestaan); Kampen 19.30 uur ds. De Leeuw; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. W.J. Karels; Middelhar-nis 19.30 uur ds. Tuinier; Naaldwijk 19.45 uur ds. Silfhout; Opheusden 19.30 uur ds. Joosse; Puttershoek 19.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Rijssen-West 19.30 uur ds. De Wit; Rotterdam-Zuidwijk 19.45 uur ds. Van Gelder; Soest 19.30 uur ds. Brugge;

Sprang-Capelle 19.30 uur ds. Van Dieren; Zaandam 19.30 uur ds. Driessen.

■ DONDERDAG 15 APRIL 2010

Andijk 19.30 uur ds. Schot; Barneveld-Zuid 14.00 uur ds. Pater (huw.bev.); Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. Beens; Meeuwen 19.30 uur ds. Van Belzen; Oostvoorne 19.30 uur ds. L. Blok; Ouddorp 19.30 uur ds. Van Rijswijk; Rilland-Bath 19.30 uur ds. Van Dieren; Stolwijk 19.30 uur ds. De Leeuw.

■ VRIJDAG 16 APRIL 2010

Hardinxveld-Giessendam 15.00 uur ds. W.J. Karels (huw.bev.); Kootwijkerbroek 13.30 uur ds. Beens (huw.bev.); Nieuw Beijerland 14.00 uur ds. Vermeij (huw.bev.).

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar ('t Wuiver 2-a) 10.00 en 16.30 uur ev. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur ev. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6-l) 9.30 en 15.30 uur ev. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2-c) 9.30 en 16.00 uur ev. S. de Visser; Merkssem (Oude Bareellei 64) 10.00 uur ev. H.J. van den Boogaart en 17.00 uur ev. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 uur ev. A. van Setten en 18.30 uur ev. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

Daar het ons onmogelijk is eenieder persoonlijk te bedanken voor de overweldigende belangstelling en de vele blijken van meeleven tijdens de ziekte, na het overlijden en bij de begrafenis van mijn innig geliefde man en onze lieve vader en opa

Johannes Veenendaal

betuigen wij u op deze wijze onze welgemeende dank.
Dit is ons tot troost en grote steun geweest.

C. Veenendaal-Oord
Kinderen en kleinkinderen

Zwijndrecht, april 2010

BRUINISSE/O'LAND: kamperen bij de boer. Gezellige minicamping! 5 min van Grevelingenmeer. Ruime plaatsen. Verhuur stacaravans. Voor info: www.dewelblok.nl tel. 0111-482523.

Begrafenis Verzorging Tollenaar
Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen
Tel. 0115-612554 - **Geen crematies**

STENEN VLOEREN

ook voor kerkvloeren

de grootste keus!

Grote showroom van 1200 m²

700 Soorten tegels en natuursteen in voorbeeldvloeren

Montage door eigen vakmensen

Met of zonder vloerverwarming

Acties?
Bij ons altijd scherpe prijzen!

KROON
VLOEREN IN STEEN

Energieweg 8c - 4231 DJ Meerkerk - Tel.: (0183) 354 225
Direct aan de A27 gelegen tussen Gorinchem en Utrecht, afrit 25
Openingstijden showroom: ma.-vr. 8.00-17.00 uur, zat. 9.00-16.00 uur

www.kroonvloereninsteen.nl

Dé inrichter voor Kerk, School en Kantoor

Showroom: Marconistraat 13, 4461 HH Goes
Postadres: Postbus 36, 4400 AA Yerseke
T 0113 57 29 07 F 0113 57 38 73
E info@piethoekman.nl M 06 53 15 47 11

HOEKMAN
GOES - YERSEKE

Dorst
BEGRAFENISVERZORGING

Molenpad 4
4696 BP Stavenisse
Telefoon: 0166 69 74 38
Mobiel: 0610 64 28 07

Wij verzorgen alléén begravenissen

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
G. WEGENAAR

Buurtlaan West 26 tel. 0318-526641
3905 JR Veenendaal www.wegenaar.nl

Voor een paar dagen of langer bent u altijd welkom in **Pensioen de Peel**. Voor meer informatie bel 0488-482025
Of kijk op www.knuivers.nl

Bakkeveen- Fries/Dr Wouden
(bij Drachten) of op Ameland en Terschelling. T.h. chalets/stacars voorjaars-aanb. v.a € 20 p.d.
0512-516096
zie www.vdsluisvakanties

De Laatste Zorg
Begravenisverzorging
Joop van Dijk Joh. zn.

- **Geen crematies.**
- Begravenissen verzorgen wij geheel naar wens van de familie.
- Gespecialiseerd in thuisopbaring.
- Wij verzorgen begravenissen in elke plaats waar u wenst.
- Ook als u niet of elders verzekerd bent.

Burg, ten Veldestraat 22 M 06-20 36 10 34
8281 ZS Genemuiden F 038-385 87 66
T 038-385 42 30 E info@delaatstezorg.nl
I www.delaatstezorg.nl

8E DRUK VAN DIT ONOVERTROFFEN STANDAARDWERK

VERKLARING VAN HET OUDE EN NIEUWE TESTAMENT

9 delen

gebonden in schen-4er
Formaat: 17 x 24,5 cm.
Druk: 748 blz.
Verschijnt DW sept. 2000

Inclusief prijs
€ 325,-

Nr 1 augustus 2010 € 325,-
Uw voordeel
€ 50,-

Auteur:

Matthew Henry (1662-1714) werd in 1687 als predikant beroepd. Zijn leven kenmerkte zich door eenvoudige en trouwe plichtsvervulling en werd getuigen door een diepe verbondenheid met de Bijbel. Zijn dagelijkse bijbellesing in huiselijke kring - waarna Henry het gezamenlijke - en zijn prediking bereikten hem uitstekend voor op zijn hoofdwerk, de Verklaring van het Oude en Nieuwe Testament.

Onovertroffen

De Verklaring van het Oude en Nieuwe Testament door **Matthew Henry** is een onovertroffen werk. Zij heeft door de eeuwen heen haar waarde bewezen als betrouwbaar gids voor iedereen die de Bijbel als Woord van God wil verstaan. Ongetwijfeld zijn er commentaren die Henry's werk in geleerdheid overtreffen, maar daardoor boeten zij voor veel wel in aan begrijpbaarheid. Het ging Henry dan ook niet om een proeve van geleerdheid. Hij wilde een heldere en eenvoudige verklaring geven voor iedereen die de verlossing zoekt van Gods Woord.

In die opzet is hij als geen ander geslaagd. Zijn uitleg is, zoals de volledige titel zegt, letterlijk en praktisch: een vertolking van de Bijbel als Gods Woord, toegepast op het leven van alledag. Sinds de eerste uitgave heeft dit werk een ereplaats ingenomen, niet alleen in de studieruimtes van geleerden en predikanten, maar juist ook in de huiskamers van talloze christelijke gezinnen.

Ja, ik teken in op de negendelige Bijbelverklaring van Matthew Henry voor de inkoop prijs van **325,-**

Naam:

Adres:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoon:

Stuur de bon in een envelop, zonder postzegel, aan:
BOEKHANDEL GEBR. KOSTER
Antwoordnummer 1052
3770 VB Barneveld

Gebr. Koster
Naracstraat 17, 3771 AN Barneveld
Tel. (0342) 41 69 06

Van Manen
timmerbedrijf

kerkbanken
bankstoffering
kansels
doopvonts
lessenaars
collectezakken

Timmerbedrijf Van Manen B.V.
Puurveenseweg 47 | Kootwijkerbroek
t (0342) 44 29 60
www.timmerbedrijfvanmanen.nl

SPIER (Dr.) 6-p. stenenbungalow
te huur, 3 slaapk. Eigen terrein, ongeveer 1.000 m², cv. wasm. radio, 4 fietsen. Tel. 0228-593772

kina
begrafenisverzorging

Tel. (010) 458 31 12

Dag en nacht bereikbaar Overal te ontbieden

D.W. Schipper J. Kooijman
010-450 66 26 0182-58 39 32
Capelle a/d IJssel Gouda

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Vakantie in Canada
Te huur vakantiewoning in Alberta, mooi gelegen, bij boerderij.
Voor inlichtingen bel
fam. Van Huigenbos
001 403 553 4023

Rust en ontspanning in de prachtige Eifel! Ruime appartementen te huur. Inl.: 0049 6594 258990 en www.huizesolagratia.nl

HELP MEE DE WAARHEID TERUG TE BRENGEN IN DUITSLAND

Ziet u mogelijkheden om tijdens uw verblijf in Duitsland een of meer van onze vertaalde oudvaders weg te geven? Als tegengif tegen het heersende Humanisme en Modernisme? Kijk dan op onze website www.svvhd.org voor de boeken, of bestel een catalogus/infoboekje.

T 0416 - 691788
svvhed@kliksafe.nl
Gift: 548.98.79.20

HEIDELBERG & DORDRECHT

RST
Zorgverleners

Kraamzorg & Thuiszorg

900 zorgverleners staan voor u klaar!
Voor identiteit en kwaliteit.

Bel voor meer informatie over kraamzorg, wijkzorg, verpleging of (huishoudelijke) verzorging:
0342 - 42 23 24.

Of wordt zelf RST Zorgverlener!
Reageer via 0342 - 40 54 65 of
info@rstzorg.nl.

Identiteit & Kwaliteit!

Tel. (0342) 42 23 24
Burg. Kuntzelaan 27-a • Postbus 154
3770 AD Barneveld • Fax (0342) 42 25 50
www.rstzorg.nl • E-mail: info@rstzorg.nl

Te huur op de Veluwe!
Onze woning in **Ermelo** voor 6 pers. Dichtbij heide, bos en zwembad. Wk: 29 en/of 30.
Tel. 0341-414590.

KLASSE
MAAKT ONDERSCHEID

Stolk Orgels is hoofddealer van:
Johannus - Eminent Domus - Ahlborn

Stolk Orgels
tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwenkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55,
Kraakbendijk, Oostpolderweg 1
Nederhemert Md., Ormeiringstraat 36
Boesd, Veerweg 14
Papendrecht, Dvortoom 18

UNIEK IN PRIJS

STROE, Vakantiewoning 2-4 pers.
Landelijk gelegen in bosrijke omgeving. Vrij wk 26 tot 29 en na wk 31.
E-mail: molshoop@solcon.nl
Tel. 06-21420647

Lochinver, NW **Schotland**, prachtige **cottage (8 pers.)** te huur in mooie omgeving, dichtbij strand. Hele jaar beschikbaar, kerk dichtbij.
Info: ansealladh@btinternet.com of
0044-1525-405686.

Begrafenisonderneming Treur

E. Treur
Kroosweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
www.begrafenisondernemingtreur.nl
info@begrafenisondernemingtreur.nl

Vakantie Oostenrijk:
Te huur: prachtige luxe chalet of app., 2-9 pers., in mooie omgeving v. Saalbach-Hinterglemm, in elk seizoen.
Info: 06-51166845/0180-322181.

SHG biedt u passende zorg

Uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland biedt de SHG zorg die aansluit bij uw manier van leven. Bijbelse normen en waarden vormen daarin de basis voor uw en onze dagelijks levenshouding en media-gebruik.

Kraamzorg
Bel 0187 - 4891 73
b.g.g. 0342-49 21 55
ma - vr: 9.00 - 11.00 uur
en van 13.00 - 15.00 uur
vr: ook van 19.00 - 21.00 uur

Thuiszorg
Bel 0166 - 65 26 05
ma - vr: 9.00 - 11.00 uur
vr: ook van 19.00 - 21.00 uur

SHG
DE GRATIS ZORGBROCHURE ZENDEN WIJ U GRAAG TOE

SAALBACH-HINTERGLEMM
Vrijstaande woningen geschikt voor 4-6 en tot 22 personen op een schitterende locatie in een prachtig wandelgebied. Dichtbij het dorp met vrij uitzicht. Nog vrij vóór 2/7 en vanaf 13/8. Inl. 0118-584512 of www.hausamwald.nl
Tevens **VOORGANGERS** gevraagd voor Nederlandse Kerkdiensten in St. Johann im Pongau en in Saalbach. U kunt zich hiervoor opgeven bij 06-53130984.

Levend water (7 preken)
ds. E. Venema
laatste mogelijkheid (in Drachten) nu portvrij!

Gebonden; € 12,50
Fam. De Boer; tel. 0512-519839
Stationsweg 59
9201 GH Drachten
aukedeboer@solcon.nl

Vakantie op Texel

De Verrassing.nl

Veertien accommodaties, waaronder acht bungalows en vijf nieuwe chalets.

De Noordel

Park achter De Verrassing. Vijf luxe bungalows met veel privacy.

De Noorderhoeve.nl

Twee vakantiewoningen voor zorgvakanties. Ook uitermate geschikt voor minder validen.

Boeken? Bel 0222 31 89 06

LUNTEREN/DE VALK
 mooie omgeving van BOS, HEIDE,
 ZANDVERSTUIVING
 Een rustig gel. gezellig ing. vak.
 won. vrij na 4 juni (evt. tijd. vanaf
 okt.) tel. 0318-461624.

Even weg?
 Of op **koninginnedag** de koningin
 in Wemeldinge zien?
 B&B in eigen sfeer. Eiland Tholen.
 tel. 06 49465898

begrafenisverzorging

Wij verzorgen begravenissen
 (geen crematies) op de gehele Veluwe,
 in Kampen e.o. en in Rijssen e.o.

Begrafenisverzorger
 G. v.d. Berg | D. Markusse | B.F. Nijhof | B. Vos

Nunspeet, Elburg e.o.	T (0341) 253 813
Kampen e.o.	T (038) 3332 383
Rijssen e.o.	T (0548) 540 053
overige plaatsen en b.g.g.	T (0577) 401 689

Begrafenisverzorging Vos
 Aardhuisweg 74, 3888 MG Uddel
 T (0577) 401 689

Vertrouwd verzorgd

Begrafenisverzorging
I. Janssen
 Sinds 1959

Wij verzorgen geen crematies
 Dag en nacht bereikbaar op: 0113-34 03 07
 Havikskruid 10, 4421 MN Kapelle
 Mobiel 06 - 53 23 73 20
 www.begrafenisverzorging-janssen.nl
 E-mail: info@begrafenisverzorging-janssen.nl

Voor een goedkope en gezellige
 vakantie, t.h. mooie stacaravan op
minicamping in SPIJK.
 www.lingehoevespijk.nl
 tel. 0183-628864.

Onze luxe vakantiebungalows
 in **Elspeet** zijn voor 2010
 weer te huur!
 www.dewildkansel-elspeet.nl,
 010-4519141
 www.taberna-elspeet.nl,
 078-6122667
 www.plexat-elspeet.nl,
 078-6195498
Elspeet; wandelen, fietsen,
 verkennen en ontdekken

Te huur in Canada, een
vakantiewoning dichtbij Norwich
(Ontario). Tel. 001519 688 0947.
 Hollands sprekend.

OPTiMent

ONDERDEEL VAN ELEOS

OptiMent is er voor kinderen, jongeren en volwassenen die mentaal een steun(tje) in de rug kunnen gebruiken. OptiMent helpt om psychische klachten te voorkomen of om klachten snel, praktisch en doeltreffend aan te pakken. OptiMent ondersteunt ook kerken, scholen en instellingen.

In verband met een groeiend aantal hulpvragen zijn wij voor onze eerste-lijns psychologische hulpverlening met name in de provincies Overijssel, Zuid-Holland en Zeeland op zoek naar nieuwe collega's in de functie

Eerstelijns- / GZ-psycholoog / orthopedagoog-generalist^(m/v)

Van de kandidaten vragen wij een BIG registratie als GZ-psycholoog. Als nieuwe collega kun je rekenen op enthousiaste en ambitieuze collega's die samen bouwen aan een innovatief OptiMent. Wij bieden royaal ruimte aan deskundigheidsbevordering. Je bent christen en onderschrijft van harte onze identiteit.

Geïnteresseerd?

Van deze functie vind je een uitgebreide omschrijving op www.eleos.nl. Je kunt ook bellen naar (030) 600 85 40 voor meer informatie.

Je sollicitatie is welkom tot 22 april a.s. via: Eleos, t.a.v. afdeling P&O, Postbus 306, 3430 AH Nieuwegein. Of per e-mail: vacature@eleos.nl.

OptiMent is het nieuwe organisatie-onderdeel van Eleos.
Wij bieden: preventie, psychologische hulp en ondersteuning van instellingen en bedrijven

Prachtige chalets en bungalows
in Voorthuizen en Rijssen/Holten

Vraag onze vernieuwde brochure aan.

... heel eigen

(0548) 36 52 24, www.casafamilia.net

Te koop: 6-pers. stacar. op
De Hofstee in Nunspeet, event.
ook te huur. Tel. 0343-452700.

begrafenisverzorging

Den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam,
Gouda, Den Haag en omstreken.
Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst
uitvaartcentrum of thuis met koeling.
Geen crematies.

T. den Hollander
P.N. den Hollander
Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen

Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Te koop in Apeldoorn,
Albardastraat 26. Met fraai uitzicht
over het Zuiderpark gelegen, zeer
goed onderhouden **3-kamer
appartement** (voorheen 4 kamers)
op de 4e en tevens bovenste etage.
Vraagprijs € 149.500,-k.k.
Voor verdere inlichtingen
Tel. 055 5348098/06 22409934

Te huur in buitengebied
v. **Terschuur** (Barneveld),
vakantiewoning op de boerderij.
Landelijke omgeving, 2-4 pers.
Tel. 0342-461476

TE HUUR: VRIJSTAAND HUIS HARDINXVELD

Vijf slaapkamers, Inhoud 550m³,
Perceel 550 m². Beschikbaar
vanaf 1 mei 2010. Voor zowel
korte als langere periodes.
Nieuweweg, Hardinxveld-Giessen-
dam. Voor meer informatie belt u:
06 - 55 37 6021

Orgelbouw Advies Commissie

een betrouwbare partner!

nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische
vraagstukken

Neem voor meer informatie
contact op met
Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

Vereniging van
Organisten der
Gereformeerde
Gemeenten

HERHAALDE OPROEP

Het deputaatschap Zending Gereformeerde Gemeenten roept sollicitanten op voor de volgende functies:

Zendingswerkers voor Guinee

In verband met aanstaande repatriëringen van verschillende werkers is ZGG op zoek naar zendingswerkers. Op dit moment zoeken wij een evangelist in Boké. Hij krijgt als belangrijkste taak het bereiken van de moslimbevolking van Boké met Gods Woord. Daarnaast beheert hij de leeszaal. In Coliah werkt al een evangelist en is er een vacature voor een zendingswerker die met hem samenwerkt. Hij of zij heeft bij voorkeur ervaring in de gezondheidszorg of de landbouw. De werkers zijn samen met andere teamleden verantwoordelijk voor het totale zendingswerk van ZGG in Guinee. De zendings- en evangelisatieactiviteiten in Guinee hebben tot doel op termijn te komen tot gemeentevorming.

Pionierszendingswerkers voor Oost-Azië

In Oost-Azië is het werk anders van aard dan op andere zendingsvelden van ZGG. Gezocht wordt naar zendingswerkers die uitgezonden willen worden naar gebieden waar openlijke evangelieverkondiging niet mogelijk is. In verband met de samenstelling van het team zoeken wij voor deze functies echtparen met een goede opleiding voor een relevante beroepsuitoefening ter plaatse. Daarbij kan gedacht worden aan werk in gezondheidszorg, techniek of onderwijs.

Theologisch docent op Papua

Onze zusterkerk, de GJPI, heeft onze gemeenten gevraagd een theologisch docent te sturen die toerusting en opleiding kan verzorgen voor predikanten en ambtsdragers van de GJPI. Belangrijkste taken van de docent zijn het geven van lessen op de predikantenopleiding STTR en het geven van toerustingscursussen in een kerkelijk kader. Deze zendingswerker zal ook deel uitmaken van het team van ZGG op Papua.

Zie www.zgg.nl voor meer informatie over deze vacatures.

ZENDING GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Van sollicitanten wordt verwacht dat zij lid zijn van de Gereformeerde Gemeenten en zich verbonden voelen met de zendingsopdracht zoals die namens onze gemeenten gestalte krijgt. Schriftelijke sollicitaties met vermelding van opleiding, ervaring en referentieadressen graag voor 20 april 2010 richten aan: Deputaatschap Zending Gereformeerde Gemeenten, t.a.v. de heer drs. P. Eikelboom, directeur, Postbus 232 3440 AE Woerden. Uw brief en CV e-mailen kan ook: zgg@cbgg.nl

De sollicitatiegesprekken zullen plaatsvinden op D.v. 23 april en 28 mei 2010.

Voor inlichtingen over deze functies of voor open sollicitaties kan contact worden opgenomen met de heer P. Eikelboom, directeur (kantoor: 0348-489950, of ds. W. Harinck, secretaris (0348-415164).